

Ministero dell'istruzione, dell'università e della ricerca

Ministrstvo za šolstvo, univerzo in raziskovanje

Ufficio Scolastico Regionale per il Friuli Venezia Giulia - Direzione Generale

Deželni šolski urad za Furlanijo-Julijsko Krajino – Ravnateljstvo

Ufficio per l'istruzione in lingua slovena/Uff. II - Urad za slovenske šole/Odd. II

34123 - TRIESTE - TRST - via - ul. Santi Martiri, 3 - tel. 040/4194111 - fax 040/43446 - C.F. 80016740328

e-mail: direzione-friuliveneziagiulia@istruzione.it – PEC: dfr@postacert.istruzione.it

sito web: <http://www.scuola.fvg.it/>

Trst, 7. decembra 2016

Ravnateljem šol s slovenskim učnim jezikom
v Tržaški in Goriški pokrajini

Ravnateljici Dvojezične šole
v Špetru

ZADEVA: službovanje na slovenskih (in dvojezičnih) šolah v Italiji in preverjanje znanja slovenskega jezika

Glede na to, da smo bili opozorjeni na težave v zvezi z osebjem, ki v nekaterih primerih slovenskega jezika ne obvlada na ravni, ki naj bi bila lastna posameznim poklicnim profilom, in se zato pojavlja potreba po preverjanju jezikovnega znanja, opozarjamo, da obstajajo v zvezi s tem nekatera zavezujoča pravna določila, ki jih bomo v nadaljevanju povzeli. Namen tega dopisa je zato tudi ta, da bi na slovenskih šolah v tem smislu postopali usklajeno.

Učno osebje

Uvodoma velja opozoriti, da je bil vse od prvega uradnega akta o ponovnem odprtju slovenskih šol na Tržaškem in Goriškem (AMT, Navodilo št. 8 z dne 8. oktobra 1945) v njihovem samem bistvu ne le slovenski učni jezik, ampak celo povsem slovenski značaj teh šol. Ni čudno torej, da je v Posebnem statutu, priloženem Londonskemu Memorandumu z dne 5. oktobra 1954, bilo tudi določilo (točka 4, črka c), da bodo v šolah, namenjenih manjšinama (slovenski v Italiji in italijanski v Jugoslaviji), poučevali učitelji (in profesorji), ki bodo *istega maternega jezika kot njihovi učenci*¹. To določilo je v italijanski pravni red stopilo z zakonom št. 1012 z dne 19. julija 1961. Drugi odstavek 5. člena tega zakona je namreč predpisal, da morajo biti učitelji na osnovnih šolah s slovenskim učnim jezikom slovenskega maternega jezika. Isto je za profesorje na nižjih in višjih srednjih šolah določil drugi odstavek 7. člena. Kot znano, oba člena danes povzema 2. odstavek 425. člena Enotnega besedila italijanske šolske zakonodaje (delegirani zakon št. 297 z dne 16. aprila 1994).

Pri zaposlovanju na slovenskih šolah se je rekvizit maternega jezika do danes preverjal z izjavo, v kateri je kandidat pod lastno odgovornostjo potrdil, da je slovenskega maternega jezika. Ker pa zgolj "slovenski materni jezik" še ne zagotavlja, da nekdo ta jezik tudi dejansko obvlada, se je v teku desetletij uveljavila praksa, da je kot dokazilo o verodostojnosti omenjene izjave veljala

¹ Cit. »Le autorità italiane e iugoslave si adopereranno per assicurare che l'insegnamento in tali scuole venga impartito da insegnanti della stessa madre lingua degli alunni?».

Ministero dell'istruzione, dell'università e della ricerca

Ministrstvo za šolstvo, univerzo in raziskovanje

Ufficio Scolastico Regionale per il Friuli Venezia Giulia - Direzione Generale

Deželni šolski urad za Furlanijo-Julijsko Krajino – Ravnateljstvo

Ufficio per l'istruzione in lingua slovena/Uff. II - Urad za slovenske šole/Odd. II

34123 - TRIESTE - TRST - via - ul. Santi Martiri, 3 - tel. 040/4194111 - fax 040/43446 - C.F. 80016740328

e-mail: direzione-friuliveneziagiulia@istruzione.it – PEC: dfr@postacert.istruzione.it

sito web: <http://www.scuola.fvg.it/>

opravljena matura na slovenski višji srednji šoli. Kandidat brez opravljene mature na slovenski višji srednji šoli je moral tako prestatati jezikovno preverjanje pred komisijo, ki jo je v ta namen ustanovil Deželni intendant za Furlanijo Julijsko krajino (prim. Ministrsko navodilo št. 371 z dne 29. decembra 1994, čl. 24, o. 10).

Na področju jezikovnih kompetenc, potrebnih za poučevanje, pa stopajo zadnja leta v ospredje evropski normativi. Tu velja omeniti t.i. evropski jezikovni okvir (QCER), ki velja v vseh državah Evropske unije. V našem primeru pa je še posebno pomembna evropska direktiva št. 2005/36, ki je v italijanski notranji red stopila z delegiranim zakonom št. 206 z dne 6. novembra 2007 in ki obravnava vzajemno priznavanje strokovnih naslovov med državami članicami. V tem okviru je vprašanje preverjanja jezikovnih kompetenc, potrebnih za poučevanje različnih predmetov na različnih šolskih stopnjah, stopilo v novo fazo, v kateri najbrž dosednji postopki preverjanja jezikovnega znanja v tem smislu niso več zadostni.

Temeljna pojasnila glede izvajanja omenjene direktive je prinesla **Okrožnica** Oddelka za šolstvo pri Ministrstvu za šolstvo, univerzo in raziskovanje **št. 5274 z dne 7. oktobra 2013**. Ta okrožnica je pomembna tudi za slovensko šolo v Italiji, saj izrecno poudarja, da so navodila, ki jih ministrstvo namenja šoli z italijanskim učnim jezikom, po analogiji raztegljiva na šole s slovenskim, oz. nemškim učnim jezikom. V omenjeni okrožnici so pomembne zlasti sledeče točke:

- 1) za poučevanje italijanščine na italijanski nižji in višji srednji šoli ter za poučevanje v osnovni šoli (po analogiji slovenščine na slovenski nižji in višji ter za poučevanje na slovenski osnovni šoli) se zahteva znanje italijanščine (slovenščine) na ravni C-2;
- 2) za poučevanje vseh ostalih predmetov na italijanski (slovenski) nižji in višji srednji šoli ter vrtcih se zahteva znanje italijanščine (slovenščine) na ravni C-1;
- 3) opravljena matura (državni izpit) na italijanski šoli odvezuje od kakršnegakoli nadaljnega jezikovnega preverjanja iz italijanščine (na slovenski šoli: italijanščine in slovenščine);
- 4) pristojnost za preverjanje jezikovnega znanja je priznana ravnateljem.

Poleg tega velja tu opozoriti, da je **15. člen Ministrskega dekreta št. 809 z dne 8. oktobra 2015**, ki še posebej zadeva slovensko in dvojezično slovensko-italijansko šolstvo v Italiji, v bistvu potrdil, kar vsebuje omenjena okrožnica št. 5274 z dne 7. oktobra 2013.

Glede na vse zgoraj navedeno, se bodo šole držale sledečih navodil. Pri zaposlovanju učiteljev in profesorjev, zlasti pri pregledovanju vlog za vstop v zavodske (šolske, ravnateljske) lestvice, je treba pozorno preveriti, ali ima prosilec opravljeno maturo na državni ali pravno priznani slovenski šoli.

V nasprotnem primeru, ko prosilec nima mature na slovenski šoli, mora ravnatelj preveriti, ali ima potrebno jezikovno potrdilo, ki ga izdajajo za to pooblaščen ustanove Republike Slovenije, edine ki lahko ta trenutek izdajo ustrezne in pravnomočne akte v tem smislu, v pričakovanju tozadavnega dogovora med šolskimi oblastmi Republike Italije in šolskimi oblastmi Republike Slovenije.

Ministero dell'istruzione, dell'università e della ricerca

Ministrstvo za šolstvo, univerzo in raziskovanje

Ufficio Scolastico Regionale per il Friuli Venezia Giulia - Direzione Generale

Deželni šolski urad za Furlanijo-Julijsko Krajino – Ravnateljstvo

Ufficio per l'istruzione in lingua slovena/Uff. II - Urad za slovenske šole/Odd. II

34123 - TRIESTE - TRST - via - ul. Santi Martiri, 3 - tel. 040/4194111 - fax 040/43446 - C.F. 80016740328

e-mail: direzione-friuliveneziagiulia@istruzione.it – PEC: dfr@postacert.istruzione.it

sito web: <http://www.scuola.fvg.it/>

Neučno osebje

Vprašanje neučnega osebja na šolah s slovenskim in z dvojezičnim slovensko-italijanskim poukom je v normativnem pogledu sicer nekoliko nedorečeno, to pa ne postavlja v dvom potrebe, da mora tudi neučno osebje obvladati slovenski jezik, pač v skladu z zahtevami svoje službe, ki so seveda različne glede na poklicni profil, za katerega se kdo poteguje. Da mora tudi neučno osebje na slovenski šoli obvladati slovenski jezik, pa ne potrjuje le več kot sedemdesetletna praksa, ampak tudi številni upravni akti šolskih oblasti (na primer ministrski ukaz št. 59 z dne 21. februarja 1994, čl. 22; ministrski ukaz št. 57 z dne 27. maja 2002, čl. 1, o. 5). Na podlagi prakse in omenjenih upravnih aktov so šole oziroma periferna šolska uprava kandidate za mesta neučnega osebja na slovenskih šolah brez opravljene slovenske šole (velike ali male mature, pač odvisno od poklicnega profila, za katere so se potegovali) že v preteklosti pred nastopom službe redno podvrgli preizkusom iz znanja slovenščine.

Pomembno pa je, da že omenjeni **15. člen Ministrskega dekreta št. 809 z dne 8. oktobra 2015** ob učnem izrecno omenja tudi neučno osebje. Drugi odstavek 15. člena namreč pravi naslednje: “*Od osebja na šolah s slovenskim učnim jezikom oz. z dvojezičnim, slovensko-italijanskim poukom, vključno od tajniškega, tehniškega in pomožnega osebja, se zahteva aktivno in pasivno znanje slovenščine, ki naj bo primerno odgovarjajočemu poklicnemu profilu.*”

Iz tega sledi, da bodo šole tudi pri zaposlovanju neučnega osebja postopale podobno kot pri učnem. Ker za neučno osebje niso izrecno predpisani specifični nivoji znanja slovenščine po evropskem jezikovnem okviru, bodo kandidate za mesta neučnega osebja brez opravljene slovenske šole (velike ali male mature, pač odvisno od poklicnega profila) pred nastopom službe, tako kot je bilo to že v preteklosti, šole podvrgle preizkusom iz znanja slovenščine, ki naj ugotovijo, ali je kandidat v jezikovnem pogledu zmožen opravljati službo, za katero se poteguje.

Vodja Urada za slovenske šole
Igor GIACOMINI